

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. Š.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. V. M., advokátom vo Z., proti žalovanému **J. G.**, bývajúcemu v B., zastúpenému JUDr. J. Š., advokátom v B., **o zaplatenie 33 193,92 € (1 000 000,-- Sk) s prísľušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 20 C 98/2006, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. októbra 2008, sp.zn. 15 Co 181/2008, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v sume 493,29 € k rukám JUDr. J. Š., advokáta v B., do 3 dní.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom zo 4. marca 2008, č.k. 20 C 98/2006-148 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 1 000 000,-- Sk so 6 % úrokom z omeškania od 1. januára 2006 až do zaplatenia, trov konania a trov právneho zastúpenia, titulom zmluvy o pôžičke uzavretej dňa 30. augusta 2005. Žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému trovy konania vo výške 93 950,-- Sk na účet právneho zástupcu žalovaného v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Zároveň žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Banská Bystrica trovy znaleckého dokazovania vo výške 16 401,-- Sk v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá zmluva o pôžičke na 1 000 000,-- Sk zo dňa 30. augusta 2005.

Krajský súd v Banskej Bystrici na odvolanie žalobcu rozsudkom z 29. októbra 2008, sp.zn. 15 Co 181/2008 rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy odvolacieho konania v sume 18 502,50 Sk na účet jeho právneho zástupcu JUDr. J. Š., advokáta so sídlom v B., v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. Zhodne so súdom prvého stupňa ustálil, že žalobca v konaní nepreukázal, že by bol uzavrel so žalovaným zmluvu o pôžičke sumy 1 000 000,-- Sk podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že z dôkazov, ktoré navrhol žalobca vykonať na preukázanie svojich tvrdení nevyplývalo, že by bola uzavretá čo i len ústna dohoda o pôžičke. Dôkaz, príjmový pokladničný doklad zo dňa 30. augusta 2005, nie je takým dôkazom, z ktorého by bolo možné vyvodiť, že došlo k uzavretiu zmluvy o pôžičke. Navyiac tvrdenia žalobcu týkajúce sa tohto dôkazu boli vyvrátené, resp. spochybnené aj výsledkami znaleckého dokazovania znalcom z odboru písomoznalectva. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca, ktorý navrhol rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., tvrdiac, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu označil skutočnosť, že odvolací súd rozhodol vo veci v jeho neprítomnosti na pojednávaní, hoci svoju neúčasť na pojednávaní riadne ospravedlnil s tým, že požiadal súd o jeho odročenie. Taktiež namietal nedostatočné vyhodnotenie dôkazov odvolacím súdom. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberal skutkový a právny stav veci, tak ako ho uvádzal v konaní pred súdmi.

Žalovaný navrhol dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietnuť a zaviazať ho k náhrade trov dovolacieho konania vo výške 986,48 €.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel

k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O.s.p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O.s.p. z dôvodu, že odvolací súd vo veci doposiaľ nerozhodoval.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení odvolací súd nezistil.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci mu súdom bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde.

K odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že odvolací súd rozhodol vo veci v jeho neprítomnosti na pojednávaní, hoci svoju neúčast' na pojednávaní riadne ospravedlnil s tým, že požiadal súd o jeho odročenie.

Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že je nesprávna domnienka žalobcu o tom, že odvolací súd rozhodol vo veci na pojednávaní dňa 22. októbra 2008, z účasti na ktorom sa ospravedlnil a požiadal o jeho odročenie. Z obsahu spisu totiž vyplýva, že odvolací súd predmetné pojednávanie odročil na neurčito z dôvodu ďalšieho postupu v zmysle novely O.s.p. Následne dňa 29. októbra 2008 vo veci verejne vyhlásil rozsudok bez nariadenia pojednávania. Žalobca sa na verejnom vyhlásení rozsudku nezúčastnil.

V čase, keď odvolací súd nariad'oval pojednávanie na deň 22. októbra 2008, bol účinný Občiansky súdny poriadok v znení do nadobudnutia účinnosti zákona č. 384/2008 Z.z. Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. v tomto znení platilo, že na prejednanie odvolania nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie. V ustanoveniach § 214 ods. 2, 3 O.s.p. v uvedenom znení boli taxatívne vymedzené dôvody, kedy pojednávanie nebolo potrebné nariad'ovať.

Dňom 15. októbra 2008 nadobudol účinnosť zákon č. 384/2008 Z.z., ktorý novelizoval Občiansky súdny poriadok, a to aj jeho ustanovenie § 214.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (účinného od 15.10.2008) na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, a c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (účinného od 15.10.2008) v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

V zmysle § 372p O.s.p. sa na konania začaté pred 15. októbrom 2008 použijú predpisy účinné od 15. októbra 2008, ak nie je ďalej ustanovené inak. Keďže „ďalej“ nie je o možnosti odvolacieho súdu aplikovať ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení od 15. októbra 2008 aj na konania začaté do tohto dňa „ustanovené inak“, Krajský súd v Banskej Bystrici postupoval správne, keď v danom prípade aplikoval ustanovenie § 214 ods. 2 O.s.p. v znení po 15. októbri 2008.

Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 písm. a/, b/, c/ O.s.p. vyplýva, že bez pojednávania nemôže odvolací súd meritórne rozhodnúť veci, ak

- zistí, že je potrebné na účely správneho zistenia skutkového stavu vykonať (zopakovať) dôkazy,
- súd prvého stupňa rozhodol bez pojednávania,
- to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V predmetnej veci je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil s dôvodmi rozsudku súdu prvého stupňa, teda mal za to, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav a o veci aj správne rozhodol, súd prvého stupňa rozhodol v predmetnej veci na pojednávaní a nejde tu

ani o verejný záujem, keďže nejde o veci týkajúce sa v rôznych súvislostiach väčšieho okruhu osôb, napr. spory týkajúce sa územného celku sídliska a pod. Dohovor o ľudských právach a základných slobodách nevyžaduje a ani z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva nemožno vysledovať, že by sa malo na všetkých súdnych inštanciách pojednávanie vykonávať verejne. Ak teda rozhodoval súd prvého stupňa na pojednávaní odvolací súd v zásade nemusí nariadiť pojednávanie. Odvolací súd však vždy môže nariadiť pojednávanie, ak to považuje za potrebné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozhodnutiu prvostupňového súdu vo veci samej dňa 29. októbra 2008 bez nariadenia odvolacieho pojednávania. Postup odvolacieho súdu nemal za následok odňatie možnosti žalobcu konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. Nedošlo k znemožneniu realizácie jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Dovolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že za postup súdu odnímajúci účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, nie je možné považovať postup súdu v súlade s príslušnými procesnými ustanoveniami. Nedošlo preto k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa žalobcovi znemožnila realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobca v dovolaní ďalej namietal nedostatočné vyhodnotenie dôkazov odvolacím súdom.

V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p.. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p., a iné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal žalovanému náhradu, ktorá spočíva v odmene advokáta za jeden úkon právnej služby, ktorý poskytol žalovanému vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 25. júna 2009 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb). Sadzbu tarifnej odmeny určil podľa § 10 ods. 1 tejto vyhlášky vo výške 486,34 €, čo po pripočítaní náhrady výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu (6,95 €), predstavuje spolu 493,29 €.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. septembra 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková